

Redakcijas padome

Juris Savickis	padomes priekšsēdētājs, SIA "ITERA Latvija" prezidents, LZA goda mecenāts
Namejs Zeltiņš	priekšsēdētāja vietnieks zinātniskajos jautājumos, profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Aigars Kalvītis	AS "Latvijas gāze" valdes priekšsēdētājs
Uldis Bariss	AS "Conexus Baltic Grid" valdes priekšsēdētājs
Kaspars Cikmačs	AS "Latvenergo" valdes loceklis
Gatis Junghāns	AS "Augstsprieguma tīkls" valdes loceklis, <i>Dr. sc. ing.</i>
Māris Balodis	AS "Latvenergo" izpētes un attīstības direktors, <i>Dr. oec.</i>
Ivars Kalviņš	LZA prezidents, akadēmiķis
Ojārs Spārītis	LZA viceprezidents, akadēmiķis
Leonids Ribickis	RTU rektors, akadēmiķis
Egils Dzelzītis	profesors, <i>Dr. habil. sc. ing.</i>
Kārlis Briņķis	LEEA eksperts, <i>Dr. sc. ing.</i>
Tarmo Somere	Igaunijas ZA prezidents
Ludvigs M. Bednars	<i>Dr. sc. ing. (ASV)</i>
Jeržijs S. Mihna	prof., <i>Dr. habil. ing., Dr.h.c.</i> LZA (Vācija)
Jurijs Tabunščikovs	akadēmiķis (Krievijas Federācija)
Jurģis Vilems	akadēmiķis (Lietuva)

Redakcija

Redaktors: **Leo Jansons**
 Zinātniskais redaktors: **Māris Balodis**
 Literārā redaktore: **Anda Meistere**
 Datorgrafīks: **Uldis Freimanis**

Redakcijas adrese:
 Dzirciema iela 121, Rīga, LV-1055
 Mob. tālr.: 26245896
 E-pasts: leo@lza.lv
 www.enerģijaunpasaule.lv

Izdevējs

SIA "Enerģija un Pasaule"
 Reģistrācijas nr. 40003614953
 Valdes loceklis: **Andris Auziņš**

Iznāk reizi divos mēnešos
 Iespiests SIA "IBC Print Baltic"

Par rakstos pausto faktu un datu pareizību atbild rakstu autori.
 Autortiesības uz publicētajiem rakstiem pieder žurnāla "Enerģija un Pasaule" redakcijai.
 Pārpublicēšana iespējama tikai ar rakstisku žurnāla "Enerģija un Pasaule" redakcijas piekrišanu.

Saturs

<i>Quo vadis</i> Latvijas Zinātņu akadēmijai – 75?	6
Pasniegta Latvijas Zinātņu akadēmijas balvas par nozīmīgiem sasniegumiem zinātnē 2020. gadā	10
Gan izaicinājumi, gan arī iespējas!	16
Eiropas Klimata pakts: iespēja iesaistīties zaļākas Eiropas veidošanā	22
Memorands par transporta sektora dekarbonizāciju, izmantojot biomobilitāti un biometānu	26
Par inovācijām energoapgādē AS "Sadales tīkls" forumā "AC/DC Tech"	30
Eiropas Atveseļošanas un noturības mehānisms – Latvijas iespēja kļūt zaļākai, neuzliekot papildu nastu patērētājiem	34
Klimatneitralitātes mērķis: viens no būtiskākajiem tehnoloģiju maiņas dzinējspēkiem	37
Būtiskākās kļūdas obligātā iepirkuma sistēmā – ko no tām mācīties, un kā virzīties tālāk?	39
Vēja enerģijas izmantošanas tendences	42
Atomelektrostacija Igaunijā?	50
Attīstās datu pakalpojumi energoapgādē	53
AS "Latvenergo" dalība VGB asociācijā Covid-19 pandēmijas laikā	54
Inčukalna pazemes gāzes krātuve atkal zenītā	60
CNG uzpildes stacijas: ne tikai objekti, bet arī tehnoloģijas	64
Viedā dabasgāzes sadale kā šodienas vīzija un nākotnes perspektīva	70
Pagātnes spoguļi: nākusi klajā "Latvijas arheoloģijas rokasgrāmata"	76
Pašiem savs enerģijas kopienas biznesa modelis – cui bono?	80
Zinātnieki cīņā pret Covid-19	85
Patēriņa elastības izmantošana un novērtējums elektroenerģijas tirgos	89
Lēmumatbalsta metodes, algoritmi un rīki elektroenerģijas tirgus dalībniekiem	96
Content/содержание	100

Žurnāls "Enerģija un Pasaule" – Cicerona Goda nosaukuma laureāts

Sadarbībā ar:

Atomelektrostacija Igaunijā?

2019. gada 12. februārī tika nodibināts uzņēmums *Fermi Energia* OÜ. Uzņēmuma definētā misija ir attīstīt nelielas jaudas atomelektrostacijas (AES), kuras nodrošinās elektrības piegādi jebkādos laikapstākļos par pieejamu cenu un nodrošinās valsts klimata mērķu izpildi. Starp dibinātājiem ir Sandors Līve (*Sandor Liive*), bijušais *Eesti Energia* vadītājs.

Uzņēmuma mērķis pievērsties tieši mazas jaudas AES ir negaidīts un specifisks. Parasti cenšas būvēt pēc iespējas lielākas elektrostacijas, lai sasniegtu mēroga efektu un nodrošinātu zemākas mainīgās izmaksas, ar kurām jākonkurē tirgū.

Inčukalna pazemes gāzes krātuve atkal zenītā

Kā aizvadītajā ziemā klājies dabasgāzes pārvadei, un jo īpaši tās centrālajam elementam – Inčukalna pazemes gāzes krātuvei (Inčukalna PGK), – žurnāla “Enerģija un Pasaule” stāsta gāzes pārvades sistēmas operatora (PSO) AS “Conexus Baltic Grid” (“Conexus”) valdes priekšsēdētājs Uldis Bariss, Inčukalna PGK vadītājs Rinalds Dimiņš, “Conexus” Korporatīvās stratēģijas daļas vadītājs Jānis Eisaks, uzņēmuma Komercdaļas vadītājs Jānis Skubeničs un “Conexus” Vienotās tirgus zonas daļas vadītājs Mārcis Vārpa.

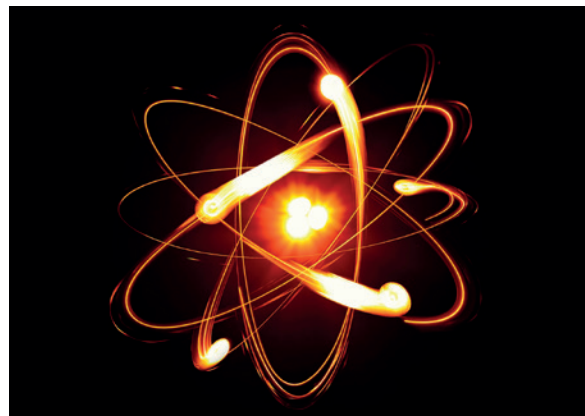
Zinātnieki cīņā pret Covid-19

2021. gada 19. februārī Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) zinātnieki un inženieri kopā ar kolēģiem no citām augstskolām un zinātniskajām institūcijām valsts pētījumu programmas “Covid-19 seku mazināšanai” (VPP “Covid-19”) ietvaros iepazīstināja politikas veidotājus, medicīnas jomas profesionāļus, potenciālos investorus un visus interesentus ar inženiertehnisku risinājumu prototipiem, kas izstrādāti, lai veselības aprūpes iestādēs un citās vietās ar augstu Covid-19 infekcijas risku efektīvāk pasargātu cilvēku veselību un dzīvību.

Viedā dabasgāzes sadale kā šodienas vīzija un nākotnes perspektīva

Dabasgāzes un atjaunīgo gāzu sinerģija nozīmē nepieciešamību pēc mūsdienīgas, viedas un ilgtspējīgas enerģētikas infrastruktūras, kas ļautu nodrošināt elastīgākas rezerves un balansēšanas jaudas, efektīvus resursu uzglabāšanas risinājumus un modernus pieprasījuma un piedāvājuma izlīmeņošanas mehānismus.

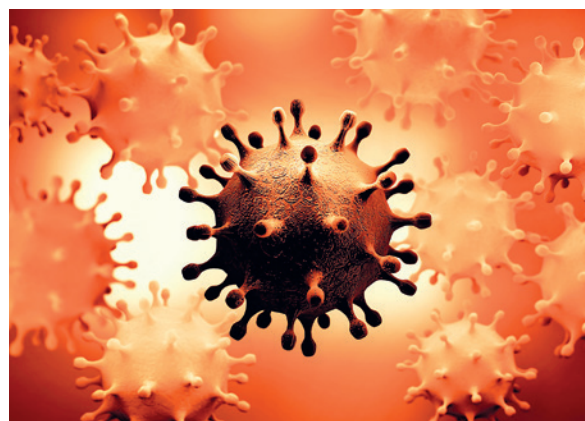
Šajā rakstā aplūkotas dažas viedās dabasgāzes sadales (*smart gas distribution*; VDS) sistēmas attīstības tendences, īpašu uzmanību pievēršot dabasgāzes lomai ES energoapgādē, viedās enerģijas terminoloģijai un viedajai dabasgāzes uzskaiti kā būtiskai VDS sastāvdaļai, kuru plaši izmantojam jau šodien.

50. lpp.

60. lpp.

85. lpp.

70. lpp.